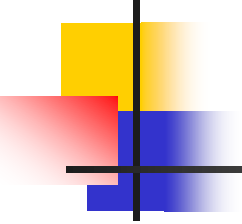

3. Hra jako základní prostředek vzdělávání

-
-
- Hra jako spontánní aktivita dítěte
 - Hra jako metoda
(měla by vykazovat známky hry jako
spontánní činnosti)

RVP PV (2004, s. 7)

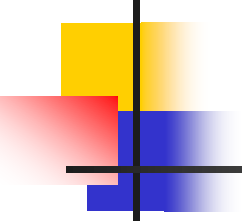
Metody *prožitkového a kooperativního učení hrou a činnostmi* dětí, které jsou založeny na přímých zážitcích dítěte, podporují dětskou zvědavost a potřebu objevovat, podněcují radost dítěte z učení, jeho zájem poznávat nové, získávat zkušenosti a ovládat další dovednosti. Ve vzdělávání je třeba využívat přirozeného toku dětských myšlenek a spontánních nápadů a poskytovat dítěti dostatek prostoru pro spontánní aktivity a jeho vlastní plány. Učební aktivity by proto měly probíhat především formou nezávazné dětské hry, kterou se dítě zabývá na základě svého zájmu a vlastní volby^[1].

^[1] Učení dítěte na základě předávání a přijímání hotových poznatků je v předškolním vzdělávání považováno za cestu nevhodnou, resp. málo vhodnou.

Charakteristické znaky hry

1. Hra je **svobodným** jednáním. Dítě si ji vybírá z vlastní vůle, vychází z jeho zájmu a uplatňuje při ní vlastní fantazii. Svobodu dětské hry lze spatřit ve výrazu tváře dětí, který signalizuje spokojenost, radost ze hry, potěšení.
2. Hra není „**obyčejný**“ život. Je to vlastně dočasné „vystoupení“ z tohoto života do sféry aktivity s vlastní tendencí. I děti ví, že to, co dělají ve hře je „jen tak“. Hra ale zároveň odráží jejich prožitky, jejich vidění světa.

-
-
3. **Uzavřenost a ohraničenost** je dalším znakem hry. Hra začíná a končí v určitém okamžiku. Odehraje se.
 4. **Možnost opakování** hry. Tím, že se odehrála, vstupuje do povědomí jako duchovní výtvar a může se kdykoli opakovat.
 5. Hra je **řád**. Vše, co je spojováno s vnitřním řádem hry, lze shrnout do pojmů rytmus a harmonie. Jako výrazný prvek tohoto řádu uvádí autor pojem **napětí**. U dětí je napětí patrné v jejich zaujatosti hrou, v ponoření se do hry, z kterého se mnohdy nenechají vytrhnout.

Co je a co není hra

- funkčně bezobsažné činnosti, založené na mechanické manipulaci, stereotypní, destruktivní, agresivní či dokonce asociální činnosti
- manipulativní činnosti dospělých

Opravilová, 2009

Typy činností

- SPONTÁNNÍ
- ŘÍZENÉ
- ČÁSTEČNĚ ŘÍZENÉ

Řízené

Organizované a řízené učitelkou se záměrem (cílem) u dětí rozvíjet vybrané znalosti, dovednosti...

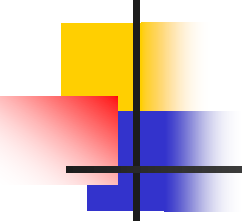
Mohou být organizovány hromadně, skupinově či individuálně.

Částečně řízené

Tento pojem není v RVP PV používán.
RVP PV operuje pouze s pojmy spontánní a řízené aktivity.

- *vzdělávání je založeno na principu vzdělávací nabídky, na individuální volbě a aktivní účasti dítěte, je v něm zastoupeno spontánní a záměrné (cílené, plánované) učení, vzdělávací činnost je pedagogem přímo nebo nepřímo motivovaná, dává dítěti dostatek prostoru pro jeho vlastní plány atd.*

ČŘČ jsou aktivity, které děti dělají bez přímého vedení učitelem. Řízenost činnosti spočívá v tom, že učitel činnost předem promyslí (připravuje s nějakým cílem a záměrem), dětem ji nabídne a vysvětlí její smysl. Tím „řízení“ končí. Pak je již na dětech, jakým způsobem budou postupovat, jak se k zadání postaví a k jakému výsledku dojdou.

LITERATURA

- CAIATIOVÁ, M., DELAČOVÁ, S., MULLEROVÁ, A. *Volná hra*. Praha: Portál, 1995. ISBN 80-7178-011-1
- DUPLINSKÝ, J. Dětská hra a psychologie. *Pedagogika*, 4/2001, s. 537 – 540.
- FONTANA, D. *Psychologie ve školní praxi*. Praha : Portál, 2003. ISBN 80-7178-626-8
- HAVLÍNOVÁ, M., VENCÁLKOVÁ, E. a kol. *Kurikulum podpory zdraví v mateřské škole*. Praha: Portál, 2006. ISBN 80-7367-061-5
- HUIZINGA, J. *Homo ludens*. Praha: Mladá fronta, 1971.
- KOŽÁTKOVÁ, S. *Hry v mateřské škole v teorii a praxi*. Praha : grada, 2005. ISBN 80-247-0852-3
- LANGMEIER, J., KREJČÍŘOVÁ, D. *Vývojová psychologie*. Praha: Grada Publishing, 1998. ISBN 80-7169-195-X
- MILLAROVÁ, S. *Psychologie hry*. Praha: Panorama, 1978.
- OPRAVILOVÁ, E. *Předškolní pedagogika II. Hra*. Liberec : Technická univerzita, 2004. ISBN 80-7083-786-1
- OPRAVILOVÁ E. *Dítě si hraje a poznává svět*. Praha: Státní pedagogické nakladatelství, 1988.
- PŘÍHODA, V. *Ontogeneze lidské psychiky, 1.díl*. 4. vydání. Praha: SPN, 1964.
- SEVEROVÁ, M. *Hry v raném dětství*. Praha: Academia, 1982.